

WESTERISTEN RAUTALAMMIN SUKUHAARA 1600-LUVULLE

Rautalammin voutintileistä löytyy tietoja Westeristen isännistä vuodesta 1565 alkaen. 1500-luvulla veroluetteloissa mainittiin vain isännän nimi. 1600-luvun alussa joissakin asiakirjoissa on mainittu tytärten ja poikien lukumäärä, mutta ei nimiä. 1600-luvun ruotuluetteloita, joihin merkittiin periaatteessa 16-40 –vuotiaat miehet, mutta usein vanhempiakin, löytyy vuodesta 1626. Henkikirjoja, joihin merkittiin aluksi 12-60 –vuotiaat ja vuodesta 1652 alkaen 15-63 -vuotiaat, sekä miehet että naiset, alettiin pitää vuodesta 1634 alkaen.

Tässä sukuselvityksessä on W/Vesteristen sukukirjaan nähden uutta tietoa, joka on saatu tutkimalla mm. Ruotsin Riksarkivetin digitoituja ruotuluetteloita. Niistä on löytynyt aiemmin tuntemattomia henkilöitä. Myös voutintilit ja läänintilit on käyty aiempaa tarkemmin läpi. Niiden perusteella on ilmennyt, että Särkisalossa asunut Lauri Westerinen oli todennäköisemmin Olli Westerisen kuin Pekka Westerisen poika. Laurin syntymäaika on tarkentunut vuoden 1570 paikkeille, koska hänen tyttärensä ovat syntyneet jo ennen vuotta 1590.

Tekstissä on pyritty ilmoittamaan tärkeimmät lähteet. Voutintilien ja läänintilien kohdalla on merkitty Kansallisarkiston Digitaaliarkistosta löytyvän asiakirjan numero (esim. KA 4251) ja digitaalisen kuvan numero (esim. kuva 66), varsinkin jos asiakirjassa ei ole ollut selkeää sivunumerointia.

Taulu 1

OLLI WESTERINEN

s. n. 1530, k. Rautalampi n. 1592

Vanhemmat ? Puoliso ?

Lapset:

- **Pekka Ollinpoika** n. 1560, Taulu 2.
- **Lauri Ollinpoika**, n. 1570, Taulu 3.
- **Marketta Ollintytär** n. 1580, Taulu 4.

Olli muutti uuden Rautalammin hallintopitäjän Kerkonjoensuuhun 1500-luvun puolivälin jälkeen, todennäköisesti Etelä-Savosta. Hänet on mainittu ensimmäisen kerran Kerkonjoensuussa vuoden 1565 maakirjassa.¹ Vuoden 1571 hopeaveroluettelon mukaan Ollilla oli Rautalammilla viisi lehmää, kolme hiehoa, kaksi tammaa, viisi lammasta, kaksi sikaa ja yksi vuohi. Ollin maksettavaksi tuli hopeaveroa 8 mk 6 äyriä. Ollin tiedoissa ei vanhoissa asiakirjoissa mainita patronyymiä. Myös vaimon nimi jää tuntemattomaksi.

Tarkastusmaakirjaa 1586 laadittaessa Olli toimi tarkastuslautakunnan jäsenenä.²

Vuoden 1579 ja 1580 maakirjoissa Ollilla mainitaan olevan kaksi jouta eli perheessä oli hänen itsensä lisäksi yksi yli 15-vuotias poika, joka kykeni jännittämään jousen. Tämän mukaan hänen vanhin poikansa olisi syntynyt viimeistään n. vuonna 1564.

Taulu 2.

PEKKA WESTERINEN

s.n. 1560, k.n. 1634. Vanhemmat: Olli Westerinen (Taulu 1.). Puoliso: Inkeri Pekantytär Huuskonen.

Lapset:

- **Silvester Pekanpoika**, n. 1585, Taulu 5.
- **Olli Pekanpoika**, n. 1590. Olli on merkitty ruotuluetteloon 1626 nihdiksi (”Olof Peersson, Peer Wästarinens son i Kerkonjoensuu.”).³ Hän kuitenkin karkasi armeijasta samana vuonna ja tiedot hänestä päättyvät siihen.
- **Kaisa Pekantytär**, n. 1594, Taulu 6.

Pekka on mainittu maakirjassa isäntänä vuodesta 1593 alkaen, jolloin hänellä oli jo kaksi jouta (eli taloudessa kaksi yli 15-vuotiasta miestä). Toinen jousi on todennäköisesti veli Lauri, joka muuttaa Särkisaloon vuonna 1598 ja Pekan jousimäärä laskee samana vuonna yhteen. Vielä 1604 Pekalla on yksi jousi. Vuoden 1606 perhekuntaluettelossa,⁴ johon on merkitty kaikki yli 16-vuotiaat, on Pekan kohdalla luku kolme. Jos hänen vaimonsa on elossa, hänellä on yksi yli 16-

¹ KA 4002, s. 22

² KA 4251, kuva 66

³ KrA Rulla på nyutskrivna knektar, 640, kuva 241 ja 265

⁴ Sääksmäen voutikunnan maakirja ja tilikirja, KA 4382, kuva 128

vuotias lapsi, mitä ilmeisimmin Silvester. Vuonna 1614 Pekalla mainitaan olevan poika ja tytär.⁵ Nämä lienevät Olli ja Kaisa, koska Silvester on jo omassa taloudessaan.

Pekka toimi lautamiehenä vuoden 1595 syys- ja talvikäräjillä⁶ sekä syyskäräjillä 1600 ja 1601.⁷ Pekan puumerkki on löytynyt kolmesta asiakirjasta: vuoden 1601 apuveroluettelosta⁸ ja vuoden 1615-17 Älvsborgin lunnaiden kantoluettelosta sekä vuodelta 1615 että 1617.⁹ Vuonna 1620 hänet on mainittu jäsenenä lunnaiden tarkastuslautakunnassa.

Vuoden 1626 ruotuluettelossa¹⁰ Pekka on merkitty ikälopuksi (uthgammal) ja tyrän vaivaamaksi. Vuonna 1634 häntä ei mainita enää henkikirjassa.

Vuonna 1601 Rautalammin syyskäräjillä Jämsän kirkkoherra riiteli Pekan ja Lemetti Korhosen kanssa 24 peninkulman päässä Jämsän pappilasta olevasta kaskesta, jonka Pekka ja Lemetti olivat kaataneet, mutta kirkkoherra väkivalloin polttanut ja kylvänyt ja korjannut siitä 30 tynnyriä ruista. Kirkkoherra valitti Westerisen ja Korhosen ryöstäneen tästä 12 tynnyriä, vaikka kaski oli Jämsän pappilan maalla.¹¹

Pekka Westerinen esiintyy myös Juvan käräjillä v. 1608 yhdessä naapuriensa Lemetti Tuomaanpoika Korhosen sekä Maunu ja Paavo Raatikaisen kanssa. Siellä lautamiehet todistivat, että nämä rautalampilaiset olivat jo monen vuoden ajan käyttäneet Rautalammin ja Juvan välillä olevaa Kuninkaansalo-nimistä takamaata (nykyistä Suonenjokea).

Taulu 3.

LAURI WESTERINEN

s.n. 1570 Rautalampi Kerkonjoensuu, k. Särkisalo n. 1627.

Vanhemmat: Olli Westerinen (Taulu 1.). Puoliso: neiti Raatikainen eli Kolari, Särkisalo.

Lapset:

- **Helena Laurintytär**, n.1588, Taulu 7.

- **Maria Laurintytär**, n.1589, Taulu 8.

Lauri muutti 1590-luvulla kotivävyksi Särkisalon Kolariin. Hänet on mainittu kymmenysluettelossa Särkisalossa vuonna 1598.¹² Vuoden 1606 perhekuntaluettelossa¹³ Laurin perheessä on neljä yli 16-vuotiasta jäsentä, joten tyttäret ovat syntyneet viimeistään vuonna 1590. Vuonna 1615 Laurilla on mainittu yksi tytär ja yksi poika, mutta kyseessä saattaa olla myös vävy.¹⁴ Maria-tyttären mies, Juho Toikkanen (mainittu kymmenysluettelossa 1611-12), hallitsi talon toista puolta vuosina 1621-1634.

Laurin puumerkki löytyy Älvsborgin lunnaiden kantoluettelosta vuodelta 1618.¹⁵ Isäntä Lasse Westerinen on mainittu myös vuoden 1626 ruotuluettelossa, vaikka hän onkin jo hyvän matkaa yli-ikäinen. Jalkasen¹⁶ mukaan vuonna 1627 Rautalammin käräjillä ilmeni, että Lasse Westerisenpoika oli laittomasti määrätty sotapalvelukseen. Käräjillä esitetystä kirjeestä todetaan, että mainittu Lassi Westerisenpoika ei vielä ollut merkitty sotilasluetteloihin. Laurin nimi esiintyy Särkisalossa vielä Rautalammin ja Huittisten pitäjän tarkastusmaakirjassa vuodelta 1627,¹⁷ mutta sen jälkeen häntä ei enää mainita.

Taulu 4.

MARKETTA WESTERINEN

s.n. 1580 Rautalampi, Kerkonjoensuu

Vanhemmat: Olli Westerinen (Taulu 1.). Puoliso: Paavo Korhonen. Lapset: Olli, Perttu, Tuomas, Lemetti, Paavo, Liisa, Lauri, Mikko.

⁵ Hämeen läänin Älvsborgin lunnaiden tarkastus, KA 483Ec, kuva 7

⁶ KA 4324, s. 44

⁷ KA 222b, s. 4 ja 39

⁸ KA 4348a, kuva 36

⁹ KA 483Eh, kuva 27 ja 83

¹⁰ KrA Roterings- o. utskrivningslängder 1626-1630, 194, 639, kuva 72

¹¹ Luukko, Armas. 1957, s. 470. Elinkeinot. Teoksessa: Hämeen historia II.

¹² KA 4336, kuva 4

¹³ Sääksmäen voutikunnan maakirja ja tilikirja, KA 4382, kuva 129

¹⁴ Älvsborgin lunnaiden kantoluettelo 1615, KA 483Eh

¹⁵ KA 483Ek, kuva 11

¹⁶ Jalkanen. 1900, 148-149

¹⁷ KA 2568a

Taulu 5.

SILVESTER WESTERINEN

s.n. 1585 Rautalampi Kerkonjoensuu, k.n. 1641. Vanhemmat: Pekka Westerinen (Taulu 2.) ja Inkeri Huuskonen.

Puoliso: Marketta Juhontytär Kolehmainen.

Lapset:

- **Olli Silvesterinpoika**, n.1608. Mainittu vuoden 1626 ruotuluettelossa.¹⁸ Vuonna 1627 hänet kirjoitettiin armeijan rulliin nihdiksi ("Olof Silvestersson, Silvester Westerises son i Kerkonjoensuu").¹⁹ Hän karkasi armeijasta samana vuonna ja sen jälkeen tiedot hänestä loppuvat.

- **Salomon Silvesterinpoika**, n.1610, Taulu 9.

- **Marketta Silvesterintytär**, n.1618. Mainittu henkikirjoissa 1634 ja 1635.

- **Inkeri Silvesterintytär**, n.1622. Mainittu henkikirjoissa 1636 ja 1638.

- **Johannes Silvesterinpoika**, n.1624, Taulu 10.

Silvester on mainittu ensimmäisen kerran kymmenysluettelossa 1611-12.²⁰ Vuonna 1616 hänet on merkitty sekä maakirjaan²¹ että kymmenysluetteloon. Sen jälkeen hänen nimensä esiintyy kymmenysluetteloissa, maakirjoissa, tilikirjoissa, henkikirjoissa ja kahdessa ruotuluettelossa. Viimeiset merkinnät hänestä ovat vuodelta 1640. Henkikirjassa vuodelta 1642 Silvesteriä ei enää mainita ja maakirjassa 1641 isäntänä on poika Salomon.

Taulu 6.

KAISA WESTERINEN

s.n. 1594 Rautalampi, Kerkonjoensuu, k. n. 1642. Vanhemmat: Pekka Westerinen (Taulu 2.) ja

Inkeri Huuskonen. Puoliso: Pekka Sorri. Lapset: Olli 1620, Helena 1622, Risto 1625.

Taulu 7.

HELENA WESTERINEN

s.n. 1588 Rautalampi, Särkisalo. Vanhemmat: Lauri Westerinen (Taulu 3.) ja neiti Kolari. Puoliso:

Mikko Huttunen, s. 1590 Rautalampi Vesämäki. Lapset: Marketta 1611, Mikko 1618, Pekka 1620,

Elina 1622, Maria 1624.

Taulu 8.

MARIA WESTERINEN

s.n. 1589 Rautalampi, Särkisalo, k.n. 1638.

Vanhemmat: Lauri Westerinen (Taulu 3.) ja neiti Kolari. Puoliso: Juho Toikkanen, Särkisalo.

Lapset: Erasmus n. 1610 (mainittu vaimoineen jo ensimmäisessä henkikirjassa 1634²²), Juho ja Helena.

Taulu 9.

SALOMON WESTERINEN

s.n. 1610 Rautalampi, Kerkonjoensuu. K. ennen v. 1662.

Vanhemmat: Silvester Westerinen (Taulu 5.) ja Marketta Kolehmainen.

Puoliso I Marketta Pentintytär (Mainittu jo ensimmäisessä henkikirjassa vuonna 1634.) Puoliso II Vappu (mainitaan ens. kerran henkikirjassa 1649).

Lapset:

- **Pentti Salomoninpoika**, n.1630

- **Johannes Salomoninpoika**, n. 1632

- **Aune Salomonintytär**, n. 1642

Salomon on mainittu ruotuluetteloissa 1630-1648 ja henkikirjoissa 1634-1656. Isäntänä 1641-1661.

Taulu 10.

JOHANNES WESTERINEN

s.n. 1624 Rautalampi, Kerkonjoensuu. K.n. 1663 (Henkikirjassa 1664 vaimo on mainittu leskeksi).

Vanhemmat: Silvester Westerinen (Taulu 5.) ja Marketta Kolehmainen. Puoliso: Helga, mainittu 1649 alkaen.

¹⁸ KrA 1626-1630,194, 639, kuva 72

¹⁹ KrA Rulla på nyutskrivna knektar 641-642, kuva 375

²⁰ KA 4420, kuva 4

²¹ KA 4445, kuva 38

²² KA 4528, kuva 90

Lapset:

- **Lauri Johanneksenpoika**, n. 1648
- **Olli Johanneksenpoika**, n. 1650
- **Vappu Johanneksentytär**, n. 1653

Johannes on mainittu ruotuluetteloissa 1639-1660 ja henkikirjoissa 1639-63. Vuonna 1660 hänet on merkitty nihdiksi. Henkikirjoissa 1662-1663 hän on veljensä kuoltua isäntänä.